

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Četrletna priloga „Vozni red“.

Današnja številka obsega 6 strani.

Tingl-Tingl.

Idrijski Gangl, ki ima na eni strani liberalno putiko, na drugi strani pa socialno-demokratski krč, je prinesel v Ljubljano »nujni predlog« proti kompromisni volivni reformi. On zahteva neizprosno splošno in enako volivno pravico, on hoče, da se vrže pod klop s težkimi žrtvami in po dolgih letih doseženi uspeh za slovensko ljudstvo, ki se naj bi danes sklenil. Slabo poročeni Engelbertl zahteva, da naj gre deželni zbor kar takoj narazen, in ustavni odsek naj do jeseni izdela nov načrt volivne reforme po načelu splošne in enake volivne pravice. Ker je res že skrajni čas, da tudi Engelbert Gangl že ve, da to ni mogoče, ne pomeni njegov »nujni predlog«, s katerim je prišel ravno sedem let prepozno, nič drugega, kakor lahkomišljen in brezpomemben atentat na demokratično volivno reformo.

Ubogi Gangl pa za ta predlog ni mogel dobiti podpisov in je ostal čisto sam. Zato je tudi njegov »nujni« predlog padel pod klop, in Gangl za njim.

Deželni zbor kranjski.

Zastopniki vseh ljubljanskih listov so vložili meseca aprila, kmalu po zadnjem deželnozbornem zasedanju na predsedstvo deželnega zbora motivirano vlogo, da se jim v deželni zbornici namesto dosedanje docela nedostadne časnikarske lože odkaže tak prostor, kjer bi mogli neovirano zasledovati razprave deželnega zbora in zanesljivo poročati o njih. Na to vlogo niso dobili časnikarji nobenega odgovora, pač pa se jim je danes zopet odkazala dosedanja časnikarska loža. Na današnjo intervencijo časnikarjev gospod deželni glavar ni odredil ničesar, in zato so zastopniki ljubljanskih časnikov zapustili svoje prostore ter izjavili, da se ne vrnejo v zbornico in opuste zase poročanje o deželnozbornih razpravah, dokler se ne ugodi njihovim upravičnim zahtevam.

Ljubljana, dne 19. junija 1908.

Iz kroga deželnih poslancev se nam poroča: Danes se je sešel deželni zbor kranjski, da reši poročilo ustavnega od-

seka glede na izpremembo deželnega reda in deželnozbornskega volivnega reda. Dostično poročilo smo že objavili v celoti.

Začetkom seje stori obljubo poslanec dr. Žitnik, ki je bil začetkom letošnjega zasedanja nujno zadržan na Dunaju kot član proračunskega odseka.

Deželni glavar g. Šuklje naznani, da deželno sodišče zahteva izročitev poslanca Filipa Supančiča radi žaljenja časti. Predsednik izjavi, da bode v eni prihodnjih sej izvoljen imunitetni odsek.

Dalje naznani g. glavar, da je idrijski poslanec Gangl vložil nujni predlog, ki predlaga: 1. Deželni zbor zahteva neizprosno in neomajno na stališču splošne, enake, direktne in tajne volivne pravice; 2. stoječ na tem stališču odklanja predloženi načrt ustavnega odseka; 3. ustavni odsek naj do jeseni izdela nov načrt dež. reda in dež. volivnega reda na podlagi splošne, enake, direktne in tajne volivne pravice; 4. v ta namen ostani ustavni odsek tudi nadalje v permanenti.

Z ozirom na to, da je poslanec Gangl sam podpisal ta nujni predlog in torej nima po pravilniku določenih pet podpisov in da je to vprašanje itak sedaj na dnevnem redu, izjavi deželni glavar, da more predlagatelj v razpravi govoriti v označenem smislu ter postaviti svoje predloge.

Volivna reforma.

Dr. Šusteršič obširno utemeljuje predloženi načrt, ki izpreminja dosednji deželni red in deželnozbornski volivni red. Njegov govor, ki ga jutri objavimo v celoti, je napravil najboljši vtis. Rekel je: Načrt, ki ga je izdelal odsek, je sad kompromisa. Zato ž njim nobena stranka ni popolnoma zadovoljna. Pač pa najde vsaka stranka v načrtu tudi zase koncesijo. In to je razlog, ki je omogočil kompromis. S tem kompromisom se moramo za sedaj zadovoljiti do trenutka, ko bode mogoča splošna volivna pravica tudi za deželni zbor.

Veseli pa smemo biti tega uspeha tudi zato, ker smo po dolgotrajnem, šestletnem boju izvojevali vsaj načelo splošne in enake volivne pravice, ki je izraženo v novi splošni kuriji. Omogočeno bode vsem slojem prebivalstva sodelovanje pri deželni zakonodaji in upravi. Opravičeno je torej upanje, da prične deželni zbor zopet redno delo v blagor skupne domovine. (Živahno odobravanje.)

Grof Barbo izjavi v imenu nemškega veleposetstva, da glasujejo za načrt, ki je sad kompromisa med strankami. Veleposetstvo je sicer prikrajšano v moralnem in materialnem oziru. (Klici: Oho!) Vendar pa ne odklanja volivne reforme, ker goji upanje, da se pomnoži število kmečkih zastopnikov, ki imajo več skupnih gospodarskih koristi s kmečkim prebivalstvom.

Dr. Triller v imenu narodno-napredne stranke se je potrudil z vsemi močmi, da bi izbrisal spomine na nemško-slovensko napredno zvezo. Posrečilo se mu to seveda ni, ker so pregloboko zarisani v zgodovini ustavnega življenja naše ožje domovine. Naj se dr. Triller še tako ogreva, da bi izbrisal narodni madež svoje stranke, omiva vedno le zamorca. Narodno-napredna stranka je imela prilike dovolj, da o pravem času ustavi obstrukcijo, ki je bilo le skrajno bojno sredstvo za uvedbo splošne in enake volivne pravice. Dr. Triller torej zvoni po toči, ako danes jadikuje in tarna proti obstrukciji, s katero so ravno njegovi pristaši onemogočili to, kar je danes sad kompromisa med strankami. Sicer pa dr. Triller odpira že odprta vrata, ako S. L. S. razlaga pomen in važnost splošne in enake volivne pravice. Pove naj javnosti pota in sredstva, kako je mogoče doseči ta smoter, pa smo skupaj vsaj v tem vprašanju. Vendar pa tudi dr. Triller ne taj, da je danes zgodovinski dan za deželo kranjsko, ko njen zastop sklep a volivni reformi, ki uveljavi načelo splošne in enake volivne pravice v novi kuriji. Sicer pa že davno vemo, da dr. Triller noče počivati v senci kupole sv. Petra v Rimu, ker srce in glavo mu polni jo že neštivilnokrat ponavljane in tudi od njega obrabljene fraze takozvanega »svobodnega« svetovnega naziranja. S takimi frazami se dičijo Wahrmund, Hock, Ofner, Masafy in drugi taki novodobni proroki.

Poslanec Gangl je zagovarjal svoj navedeni predlog z razlogi, ki že davno niso več novi.

Odgovarjal mu je dr. Krek, ki izjavi v imenu S. L. S., da ni in ne more biti povsem zadovoljna s tem kompromisom. Govornik nemškega veleposetstva pa je danes izrazil dovolj jasno, da je sedaj boljši kompromis nemogoč.

S to volivno reformo pa si ustvarimo nov, trdnější teren za nadaljni ustavni boj v dosego splošne in enake volivne pra-

vice. Razmere v deželi in državi se izpreminjajo in pride čas, ko dozori tudi to vprašanje. Sedaj pa ne moremo drugega, nego da sprejmemo ta kompromis. Bodimo realni politiki brez sentimentalnosti in mogoče bode skupno delo vseh strank za gospodarski napredek dežele, pa tudi vzajemnost s slovensko napredno stranko za narodne koristi naroda slovenskega. Pozabljen bodi boj za volivno reformo, brez osebnih strasti delujmo za narod in deželo. (Živahno odobravanje.)

«Izdajavci delavstva»

Dr. Lampe se oglaš, ki stvarnemu po pravku glede izreka dr. Trillerjevega, da je na nekem shodu na Dolenjskem rekel, da je narodno-napredna stranka izdala delavce. Dr. Lampe izjavlja, da je na drugih shodih govoril o razmerju narodno-napredne stranke in da je tedaj naglašal, da je liberalna stranka rabila vsikdar demokratični plašč samo zato, da brani privilegij kuriji. Zlasti je opozarjal na nelojalno postopanje narodnonapredne stranke proti delavstvu v ljubljanskem občinskem svetu. V deželnem zboru bo še dovolj priložnosti delati za demokratične volivne reforme v korist delavstva ne le za deželni zbor, ampak tudi za občinske svete. In tedaj — zakliče dr. Lampe — se bomo zopet pogledali z narodnonapredno stranko in bomo videli, ali izdaja interese delavstva ali ne! (Veselo in odobravanje.)

Poročevalec dr. Šusteršič naglaš, da sicer ni povsem zadovoljen z govorom dr. Trillerja. Prizna pa, da je dr. Triller ubiral take strune, iz katerih odmeva vsaj upanje vzajemnega delovanja v blagor dežele in naroda slovenskega. Dr. Triller je zahteval takozvano čisto novo kurijo, v kateri bi volili le isti, ki sedaj sploh ne volijo v nobeni kuriji. Toda ta »čista« kurija nasprotuje načelu splošne in enake volivne pravice, ker je le logična izpeljava kurialnega sistema, ki ga mi pobijamo kot zagovorniki splošne in enake volivne pravice.

Poslanec Gangl seveda stoji neizprosno in neomajno na stališču ženske, ki moka do kože, vedno še kriči: »Postrizeno! Postrizeno!« Poslanec Gangl in vsi njegovi tovariši v soc. demokratskem taboru pa delajo slabo uslugo delavstvu s svojim predlogom, ki more še za nekaj let zavleči volivno reformo. Ta že letos omogoči izvolitev 11 poslancev iz splošne kurije, dočim bi Ganglov predlog vse zavlekel še za več let. O tem je morda prepričan Gangl sam. Dolžnost njegova je, da o tem prepriča tudi svoje volivce.

Zbornica je na to sklenila z vsemi glasovi proti Ganglu, da preide v nadrobno razpravo o izpremembi volivnega reda. Poslanec dr. Vilfan v nadrobni razpravi predlaga, naj se izločijo iz skupine mest in trgov iste vasi, ki so v občinski zvezi z mesti in trgi.

Poročevalec dr. Šusteršič odgovarja, da se bode rešilo to vprašanje v novem, pomnoženem zboru. Predlog ni obveljal. Sicer pa bi ta izprememba ne imela nobenega pomena pri volitvah poslancev iz nove kurije. Pomenljiva bode šele pri bodočih volitvah v mestni skupini.

Pri § 33. naglaš, da si sedanjí deželni zastop ne sme prisvajati pravice glede na disciplinarni red. To nalogo naj prepusti novemu, pomnoženemu deželnemu zboru. Govornik predlaga, naj se glasi besedilo, da je priziv zoper sklep disciplinarnega odseka na izključenje dopusten na deželni zbor.

Poročevalec dr. Šusteršič odgovarja, da je disciplinarno postopanje potrebno za redne razprave. Pred očmi naj ima vsak poslanec in stranka: Danes meni, jutri tebi. Dr. Novaka predlog je bil odklonjen.

LISTEK.

Praga — Ali ben Džamah Eghi.

Vesel dogodek v zahodnem koncu razstavišča! Abesinec — Habešan, rojen v Pragi na razstavi! Dali so mu ime Praga-Ali, da bo pomnil celo življenje, kje je ugledal luč sveta. Pražani bodo pa tudi pomnili tega pritepenčka črnega. Brž prvi dan je bilo mnogo zmešnjave zaradi njega.

Razstava spada v občino Bubenč, ki je ena mnogih praških mestnih občin. A bubenški župnik pravi, da nima bukev, v katere bi smel zapisati Praga-Ali-ja, zakonskega sina Džamah-Eghija in njegove mohamedansko-zakonske žene Chilahl Ega Eghija. Mohamedanskega župnika v Pragi ni, mohamedanskega župnega urada tudi ne, mohamedanskih krstnih bukev tudi ne.

Zapisati ga pa morajo. Dokler ni zapisan in dokler ne prejme rojstnega lista, ni rojen. Je-li Ali veljavno zagledal luč solnca in električno luč praške razstave, še ni dognano.

Quod non est in actis, non est in mondo.

Pravijo, da je bubenški župan Kubík dal vezati poseben zapisnik, kamor bodo zabeležili Praga-Alija, sina Džamah-Eghijevega, iz rodu Essa Djibouti.

Potlej bo šele res eksistiral.

Jeseni ga bodo odnesli v Afriko. V Pragi bo pa Praga-Ali strašil po papirju štirideset let. Iz rojstne matice bo njegovo ime prešlo v šolsko matico, v zapisnik otrok, namenjenih za cepljenje koz, v statistične tabele o gibanju ljudstva, v seznam črnovojnikov itd. Ko bi bili vsi črnovojniki taki kot Praga-Ali, bi se vsaj vedelo, odkod ima črna vojska svoje ime. Če je ob nastopu črne vojske vojakov vse črno, se zato ne more reči, da so vojaki črni. In ravno Praga-Ali vkljub vsej svoji črnosti ne bo prišel v zapisnik črnovojnikov tako, kot drugi. Skozi okno neke opazke bo gledalo njegovo črno ime, in na njem bo zapisano, da Praga-Ali ni naboro-dolžen, ker ni avstrijski podanik. Ako njegovi starši ostanejo tu in si pridobijo avstrijsko državljanstvo, bo pa moral na nabor, bo potrjen in bo prvi in edini resnični avstrijski črnovojnik. To bi se mu podala pisana atila z zlatimi vrvicami.

Kdo ve, kaj ga vse čaka.

Njegova usoda bo v mnogih ozirih odvisna od visoke diplomacije, od pogodb, ki jih bo v prihodnje sklepala Avstrija z Abesinijo. Kakor z Italijo, tako se utegne Avstrija tudi z Abesinijo dogovoriti marsikaj, med drugim tudi to, da v Avstriji ne more biti poročen Abesinec, dokler ni bil v Abesiniji civilno oklican in dokler ne dobi iz črne Abesinije oklicnega lista, v katerem se bere črno na belem, da se ni našel noben zakonski zadržek. V takem slučaju bo imel Praga-Ali mnogo sitnosti in stroškov in potov.

Ako se bo Praga-Ali dal krstiti, bo moral pobegniti v Ameriko, kakor se je n. pr. pred dvema letoma nekaj takega zgodilo v deželi Karahissar, katero so Turki šele pred kratkim okupirali.

No, pa to je daleč.

Za sedaj vzbuja največje zanimanje Praga-Alijeva telesna straža.

Raznesla se je govorica, da je zdaj še bel, da pa mora uživati pijačo, ki je črna, kakor pisalno črnilo. Pijača mu bo sčasom udarila skozi kožo ven, in paglavci bo postal črn, kakor vran.

J. B.

Do druge ure je bil sprejet izpremenjen deželni red. Seja se nadaljuje ob pol 5. uri. Na vrsto pride načrt deželnega volivnega reda.

Skrajna nelojalnost liberalne stranke.

Liberalci so se zopet pokazali, kako so neizkušeni in kako malo se je zanesti na to stranko. V ustavnem odseku so v imenu stranke dr. Tavčar, dr. Triller in Plantan podpisali reformo volivnega in deželnega reda, kakor jo je sklenil ustavni odsek. V zbornici so pa igrali tako vlogo, da je bilo pol stranke za volivno preosnovno, pol stranke pa proti njej. Poslanci dr. Vilfan, dr. Novak, Supančič, Gangl, Pirc in Lenarčič so glasovali proti, dr. I. Tavčar, dr. Triller in Plantan pa za tiste paragrafe, ki določajo volivni red v mestih in disciplinarni red v zbornici. Ta stranka, breznačelna in skozinsko neodkritosrčna, je torej igrala skrajno nedostojno komedijo. Liberalci, ki so iz same strahopetnosti opustili obstrukcijo, niso imeli toliko poguma, da bi bili glasovali za volivno reformo ali proti njej. Take klavrne vloge še ni igrala nobena stranka. Pečat nelojalnosti in strahopetnosti bo ostal tem ljudem, dokler ne izginejo popolnoma s površja. Žalostno armado ima dr. Tavčar! To je bil tak škandal, da je vsa zbornica strmela nad verolomnostjo liberalne stranke. Kdo se bo še zanašal odslej na besede liberalcev, ako požro in prelomijo liberalni poslanci najslavnejše zaveze in obljube svojih voditeljev, ki govore v imenu stranke. To glasovanje je bilo pravi Sedan za liberalno stranko. Ko bi bili liberalci lojalno glasovali, bi se reklo: Stranka je vsaj besedo držala. Ker so pa igrali tako hinavsko vlogo, ki jim niti nič koristila ni, ampak le osmešila to impotentno strancičico, so zaigrali za bodočnost vse, kajti vsakemu liberalcu se bo po vsej pravici lahko vrglo v obraz: Liberalcu ne gre nobena vera! Izdajajo celo svoje voditelje in na laž postavljajo svoje najslavnejše obljube. S tako stranko niti razgovora več!

Kaj je dejal nemški cesar v Döberitzu?

Berolin, 19. junija. Od merodajne strani se poroča: Nemški cesar je v Döberitzu ob priliki vojaške revije zbranim generalom dejal sledeče: Veseli me, da sem se prepričal, da se armada nahaja v tako dobrem stanju. To je tudi potrebno, kajti časi so zelo resni in hočejo nekateri Nemčijo obkoliti, kakor v času Friderika Velikega. Te težnje pa se ne obračajo samo proti Nemčiji, temveč tudi proti njeni zvesti zaveznici, Avstriji, kateri hočejo v Orientu delati ovire. Toda varajo se tisti, ki dvomijo, da je trozveza trdna — kajti če bi kdo Avstrijo razžalil, bi ji Nemčija stala dejansko ob strani in tema dvema silama nihče na svetu ni kos. Slednji stavek je cesar posebno naglasil. Od atačeev je bil v bližini le ruski.

Kar se tiče teh Viljemovih besedi, so za vsak način nepremišljene in prenapetne, kot marsikateri njegov govor. So pa odkritosrčne in osvetljujejo dejanski položaj, kakoršen je in ne kakoršnega slikajo diplomati. Proti Nemčiji in Avstriji je naprjena zveza Anglija-Rusija-Francoska. Italija bržčas ne bo posegala vmes, dokler ne bo grozdje zanj popolnoma dozorelo. Iz tega stališča so besede Viljemove bile na mestu. Treba je bilo Angliji in Rusiji pokazati, da je še daleč do njihovih ciljev in da imata Avstrija in Nemčija tudi še precej besede na Balkanu. Značilno je, da so zlasti francoski listi jeli udarjati na skrajno miroljubne strune, kakor hitro se je izvedelo za döberitzki govor. Naravno — v slučaju kaknega konflikta bi Francija imela največjo škodo. Da bi Francozi vnovič bili od Nemčije tepeni in še huje kot leta 1870/71, je jasno.

Zdaj se nahaja v Turčiji v posebni misli poveljnik I. pruskega armadnega zbora general von der Goltz, ki je izvrsten poznavatelj turških razmer. Pravijo, da ima nalogo reorganizirati turško vojaštvo ob kavkaški meji, katero bi v slučaju vojske prizadevalo Rusiji precej skrbi. Viljem je v Döberitzu namignil na vojno moč, ki bi jo mogle postaviti Rusiji in Francoski nasproti Nemčiji, Avstriji, Turčiji in Rumuniji: vsegaskup 62 armadnih zborov, 50 najboljših armadnih zborov, kar jih pozna svet, spravita skupaj Nemčija in Avstrija sami. Viljem razpolaga s 5 milijoni izvrstno organiziranih vojakov, dočim je francoska armada skrajno ne-disciplinirana, ruska pa pod nesposobnim in koruptnim vodstvom.

Za Avstrijo se bližajo resni časi. Lahko se izogne vsem konfliktom, ako bo v sporu med Anglijo in Nemčijo previdna in nevtralna. Zdaj je čas, da se izkaže naša diplomacija. Ima se odločiti ali za trozvezo ali proti nji. Voditi jo bodo morali trezni argumenti, ne simpatije ali antipatije.

Hrvatska.

Vseučiliška predavanja ustavljena.

Dne 16. t. m. so profesorji zagrebškega vseučilišča ustavili svoja predavanja, ker niso imeli poslušavcev. S tem je zaključen tudi poletni semester. Državni izpiti, stroge preizkušnje in promocije se bodo pa vršile do konca julija meseca.

Vseučiliški funkcionarji za leto 1908/1909.

Rektorjem vseučilišča v Zagrebu za prihodnje šolsko leto je bil z veliko večino glasov izvoljen profesor Janeček. Dekani so: na bogoslovni fakulteti dr. Josip Volović, na pravoslovni dr. Julij Rorauer, na modroslovni pa dr. Gjuro Körbler.

Baron Rauch — tajni svetnik?

»Pokretu« poročajo z Dunaja, da objavi uradni list te dni imenovanje bana Raucha tajnim svetnikom. To čast da mu je priskrbel ministrijski predsednik dr. Wekerle tekom zadnje avdijske pri cesarju. »Pokret« dostavlja, da pomeni to imenovanje bližnji odstop banov. Kolikokrat je imel že odstopiti!

Dnevne novice.

+ **Ambiciozni sodniki.** Pri včerajšnji procesiji presv. Rešnjega Telesa, ki je bila sicer krasna in slikovita manifestacija, je povzročil neko nespornost samo nastop c. kr. deželnega sodišča. Kakor znano, se vrste posamezni uradi tako, da so najvišji najbližji Najsvetejšemu. Deželni predsednik kot zastopnik cesarjev, torej najvišje državne oblasti, koraka za Najsvetejšim s svojim uradništvom. Pred Najsvetejšim pa gre deželni glavar kot zastopnik ljudstva in njegove uprave. V tem se prav značilno kaže naša ustavna misel, ki je izvedena v celem našem javnem življenju in ki je duša moderne države. Ljudsko zastopstvo in monarhična oblast, iz katerih složnega delovanja izvira postava in pravo, sta tu reprezentirani v kolikor moči jasni obliki. V to lepo soglasje je pa zaneslo disharmonijo c. kr. deželno sodišče, ki je poseglo v nesrečno roko vmes. V sredo so se sešli visoki gospodje svetniki: v deželnozborski palači in so v gremiju slovesno sklenili, da morajo biti sodni uradniki bližje Najsvetejšemu, kakor pa deželni uradniki. Če bi bili gospodje sicer vedno takega duha, ne le pri procesiji, bi jih bila vsa dežela vesela, a v tem slučaju je bil njihov sklep jako neumesten ker kaže, da gospodje ne razumejo temeljnega nastavnega načela, na katerem je zgrajena naša država. Dober jurist ne sme izgubiti nikoli iz vida celote, v katero se strinjajo brezpomembne malenkosti. V svoji izjavi deželnemu predsedniku piše deželno sodišče, da dovoli pač deželnemu glavarju in deželnim odbornikom njihovo mesto pred Najsvetejšim, ne pa deželnim uradnikom. Torej bi bili deželni uradniki izključeni iz one vrste, ki se upošteva pri vseh uradih. Ta sklep, ki se je naznanil v deželni dvorec šele v sredo pod večer, je globoko užalil g. deželnega glavarja, ki je upravičeno smatral tako postopanje kot krivično preziranje deželnega uradništva in deželne avtonomne uprave. Saj uradniki v sprevedu kot celota reprezentirajo oblast in taka celota se ne more trgati in deliti. Kjer je mesto za glavarja, tam mora biti tudi njegovo uradništvo. To je pojasnil gospod deželni glavar tudi gospodu deželnemu predsedniku. Ker pa zadnjo noč ni bilo mogoče več uravnati nesoglasja in ker se ni zdelo umestno, se morda v gospodi od deželnega sodišča še pri sprevedu pričkat in jih poučevati o temeljnih pravnih načelih, je gospod deželni glavar odredil, da bo on sam zastopal deželno, deželno uradništvo pa se toliko časa oficijelno ne more udeležiti spreveda, dokler ne dabi mesta, ki mu gre. Zato je deželni glavar pri včerajšnji procesiji korakel sam brez uradništva. — Gospodje od deželnega, sodišča so pa bili tako srečni, da se jim je izpolnila vroča želja in da jih niso ločili od Najsvetejšega deželnih uradnikov. Se ne bi čudili, ako bi prišel kdo z zahtevo, da se sme vse uradništvo uvrščati samo po činovnih razredih, da ne bi kak svetnik enega urada se čutil ponižanega, ker koraka v odličnejši skupini kak tainik drugega urada. Mnogo osebne občutnosti, a brez smisla za organično celoto. Upam, da bo gospod deželni glavar našel pota, da bo naučil nekatere gospode spoštovati uradništvo avtonomne deželne uprave!

+ **Zmaga S. L. S. v Radečah pri Zidanem mostu.** V torek, dne 16. junija, je bila pri nas volitev župana in svetovalcev. Županom je bil izvoljen obče priljubljeni gospod trški načelnik Jakob Rižnar, za svetovalce pa gg.: Franc Laharnar, posestnik na Dobravi; Janez Simončič, posestnik na Hotemežu; Franc Rant, nadučitelj; Franc Rozman, posestnik v Radečah, in Josip Ravnikar, posestnik na Njivicah. Po šestih letih je dobila S. L. S. obično v

roke, strt je Brunščmid-Gmejnerjev sistem.

+ **Smrtna kosa.** Iz Kamnika nam poročajo: dne 19. t. m. zjutraj ob 5. uri je umrl po dolgi bolezni gospod Andrej Albrecht, tegovec in meščan v Kamniku. Ranjki je bil zvest pristaš S. L. S. Udeleževal se je tudi javnega življenja. Bil je večletni mestni odbornik, predsednik katoliškega političnega društva za kamniški okraj, odbornik društva Kamnik in cerkveni ključar. Ko se je snovala hranilnica in posojilnica v Kamniku (na Šutni), je bil med ustanovniki in ves čas njen odbornik. Ranjki je bil mož odločnega značaja, kakoršni so v Kamniku zelo redki; bil je skrben oče in ljubezniv družabnik. Pogreb bo v nedeljo popoldne ob 5. uri. Žaljujoči rodbini naše iskreno sožalje. Tebi, dragi ranjki, pa svetila večna luč!

+ **Inozemske mornarice se poklonijo našemu cesarju.** Prve dni septembra se poklonijo našemu cesarju k šestdesetletnici mornarice vseh evropskih in severoameriških zjedinenih držav v tržaškem pristanišču. Velevlasti odpošljejo oddelke bojnega brodoma s tremi do petimi ladjami, srednje in manjše države pa po eno ladjo. Poklonitve se udeležijo tudi Črnogora s svojo topničarko in pa — Turčija, če bo dotlej mogla spraviti kak parnik v red.

+ **Statistične deklaracije za poštni izvoz v inozemstvo.** Izdane kot poštne vrednotnice, se je s 30. aprilom t. l. izločilo iz prometa. Mesto teh se bode uporabljalo od sedaj naprej izključno le golice za napovedbe blaga, izdane kot statistične vrednotnice. Vsekakor pa je do 31. julija t. l. dovoljeno tudi zasebnikom zamenjati na poštah uradih napovednice blaga, s katerimi morda še razpolagajo, brezplačno z novimi napovednicami blaga, izdanimi kot statistične vrednotnice. Dovoljeno je zamenjavati tudi take golice, katere so izpolnile stranke že potom tiska itd. Golice, ki imajo znake poštnega uradovanja, so samoumevno od zamenjave izključene.

— **Jesenske orožne vaje** za rezerviste in nadomestne rezerviste so se določile v III. armadnem zboru sledeče: a) pehota in lovci od 17. do 29. avgusta in od 21. avgusta do 2. septembra; b) lovci in gorska artiljerija: artiljerijski polki št. 7, 8 in 9 od 14. do 28. julija, 27. julija do 8. avgusta in od 10. do 22. avgusta, pri havbičnem polku št. 3 od 14. do 26. julija, pri gorskem artiljerijskem polku št. 3 od 26. julija do 22. avgusta in od 24. avgusta do 5. septembra. c) trdnjavska artiljerija: trdnjavski artiljerijski polk št. 4 in trdnjavski artiljerijski bataljon št. 3 od 14. do 26. julija; d) sanitetni oddelki št. 7, 8 in 9 od 15. do 27. julija, od 1. do 13. in od 17. do 29. avgusta, od 31. avgusta do 12. septembra in od 14. do 26. septembra.

— **Potovanje generalnega štaba** v področju III. armadnega zbora se vrši meseca julija.

— **Zob za zob.** Ker je vlada Italijanom na ljubo prepovedala kolesarsko veselico v Gorici, sklenili so goriški in tržaški Slovenci, da ne dopustijo Italijanom nobenega izleta več v slovenske kraje.

— **Čebelarški shod v Tomišlju** se vrši v nedeljo, dne 21. t. m., v ondotnem šolskem poslopju ob 3. uri popoldne. Predaval bo zastopnik osrednjega čebelarkega društva gospod nadučitelj Anton Likozar iz Ljubljane.

— **Kamniška koč na Sedlu** — 1879 ni — otvorila se bode na splošno željo planincev in radi res ugodnega vremena že v nedeljo, dne 21. rožnika t. l. ter bode vsem preskrbljena. V nedeljo, dne 14. rožnika t. l. je za planinstvo in tujski promet vneti krčmar g. Ferdo Michl v kamniškem pokališču priredil koncert v korist družnišnici slovenskega planinskega društva v Kamniku ter isti izročil čisti dohodek 21 K. Hvala!

— **Konec zaročnih prstanov** zahteva nova moda. Londonski bogataši jih nadomeščajo z zlatimi zapestnicami, ali pravzaprav naročnicami, obstoječimi iz dveh obročev, ki jih veže zlato srce. Novi znak sreče nosijo na levem rokavu, nad komolecem, blizu srca. Angleški kralj, ki je obenem, po milosti ljudstva, kralj mode, se je baje o tej novotariji jako povoljno izrazil.

— **Tolpi otrovnikov** so prišli na sled v Pančovi. Nedavno so tam raztelesili truplo bogatina Nika ter dognali strup. Zaprli so Nikovo ženo, ki je priznala, da je kupila strup, s katerim je zavdala možu, od družbe struparjev, ki se obrtoma bavijo s pridelovanjem strupov. Preiskava še ni končana.

— **Glavni učitelj Vladimir Nazor** je premeščen s koprškega in kastavsko učiteljšče.

— **Deželna vlada** je potrdila tarif za izvoške na Bledu.

— **Veletržec aretiran.** V sredo jutro so v Zagrebu aretirali podjetnika Aleksandra Ebenspangerja, ki je nabavljal meso

za zagrebško posadko. Isti se je bil baš pripeljal z Dunaja. Dolže ga ponarejanja menije in podobnih prestopkov.

— **Umrl je** v Kamniku stotnik kamniške požarne brambre Jožef Fajdiga.

— **Regulira se občinska cesta** iz Litije v Kresnice.

— **Utopljenec solicator Andrej Debevec.** Včeraj, sv. R. Telesa praznik popoldne ob 2. uri so potegnili iz bleškega jezera ob vili Zlatorog utopljenca, Andreja Debeveca, bivšega solicatorja dr. Ivana Tavčarja. Prenesli so ga v mrtvašnico na Bledu. Ne zna se, kaj je gnalo nesrečnega v zgodnjo smrt. Žena pokojnikova je zadnji čas v službi na Bledu.

— **Ajdovec pri Žužemberku.** V soboto dne 13. t. m. je začelo grmeti, stemnilo se je in jelo je treskati. Treščilo je v en hrast in ga razklato od vrha do tal in blizu ene hiše v neko jablano, katero je tudi razcefralo. Kake 20 minut čez 4. uro se vlije ploha in usuje gosta toča, debela kot grah, ki je padala kakih 10 minut nepretrgoma, da je vse pobelila po tleh. Ploha je izdrla vsa pota, preplavila njive in vinograde in napravila precej znatno škodo posebno po novo rigolanih vinogradih. Sledovi toče se poznajo v daljavo 1 km in na širjavo približno 400 m. Polovica vinograda Boršt je precej poškodovanega nekaj po toči, še več pa je škodila splav.

— **O donavsko-adrijski železnici** piše neki srbski inženir v »Stuttgarter Tagblattu«: Ta načrt ni nov niti je nastal še le sedaj, ko se je zvedelo za avstrijski načrt glede solunske železnice. Srbska vlada je prosila turško za dovoljenje, da zgradi to progo že za časa srbsko-avstrijskega trgovinskega spora, ko je Turška dovolila Srbiji velikih olajšav za izvoz svojih izdelkov skozi Turčijo. Vse predpriprave že dovršene, v kolikor se tiče srbske dela železnice, in naročen je že celo vrh materijal. Srbija dela v tem oziru samo ne pod vplivom Rusije. Železnica bi se plačala, ker znaša samo srbski izvoz iz njih 90 milijonov dinarjev. Železnica pa bi šla tudi po najrodovitnejših krajih Stare Srbije in že njo bi dobila Rusija, Rumunjska in Bolgarska najkrajšo zvezo z Adrijo.

— **Koliko zlata in srebra imajo v zalogah balkanske emisijske banke.** Srbska narodna banka ima gotovine v zlatu 13 milijonov, v srebru 7 milijonov frankov; Bolgarska ima zlate gotovine 27, srebra 10 milijonov; Rumunija 96 milijonov zlata, en milijon srebra, Grška dva milijona zlata, en milijon srebra.

— **Vest iz časništva.** Občni zbor hrvatske delniške tiskarne v Mostarju je sklenil, ustaviti izdajo »Osvita«, ker siven.

— **Umobolnico v Sibeniku** razširjajo. Stroški bodo znašali 80.000 kron.

— **Ali se naj otroci javno producirajo.** O priliki framoskega »dečjega dneva« v Zagrebu odgovarja na gornje vprašanje C. Lucerna v podlistku »Agr. Tagblatt« z odločnim: ne! Na tak način se nedolžne duše otrok onečašajo. Otroška igra bodi sama sebi namen. Pri izpostavljanju otroške igre tujim gledalcem se lahko zleže v mladih srcih kača nečimernosti, ki je mati vsega zla. Sicer je pa razveseljevanje v korist revežev — vedno nekaj frivolnega. Otrok se gibaj doma in v šoli; tu ga učite sočutja in čuta pravčnosti, ki jih naj udeležuje z delom in zatajevanjem. Otroško delo bodi načelo za otroški dan ne prosjačenje in ples!

— **Avtomobilska proga Trst-Reka.** Sedaj so rešena vsa vprašanja glede te proge ter prične avtomobil kmalu dvakrat na dan voziti iz Trsta in Reko in nazaj. Postaje bodo sledeče: Trst, Bazovica, Lokve, Motovun, Vreme, Ribnica, Bitinja, Trnovo, Ilirska Bistrica, Jelšane, Rupa, Mučičeva ravan, Jurdan, Juršiči, Kastav (na cesti) in Reka. Vožnja bo trajala eno in tri četrt ure.

— **Veselica vipavske šolske mladine** v proslavo šestdesetletnega vladanja Nj. Velikanstva cesarja Franca Jožefa I. bo v neeljo, dne 21. junija 1908 v graščini na veži. Začetek točno ob pol 6. uri popoldne. Vstopnina 40 h, sedež 1 K.

— **Radi ropa in tatvine** je bil pred tržaškimi porotniki obsojen v pet let težke prostre ječe 19 let stari Juri Vogič iz Kuina v Dalmaciji, ker je 30. novembra t. l. pomagal za isti čin že obsojenemu Božu Gračaninu oropati Josipa Danyo zneska 240 kron, s katerimi se je nameraval peljati v Ameriko.

— **Novi Sisački Glas** je začel izhajati v Sisku namesto prepovedanega »Sisačkega Glasa«.

— **Samoumor vojaka.** V Petrinji se je ustrelil podčastnik Stefan Schall 78. pešpolka, ker mu ni ugajala vojaška služba. Popreje je bil Schall trgovski pomočnik. Pri pokojniku so našli pesem z naslovom »Smrt«, ki jo je zložil pred samoumorom.

— **Zopet tragedija v Trstu.** Dejavec Ivan Manzoni je nevarno ranil Josipino Saladin, 16 let staro delavko, ker ni hotela

več slišati za njegove ljubezenske ponudbe. Razparal ji je z nožem trebuh, da so se pokazala črevesa. Zdravniki upajo, da jo bodo rešili. Napadalec se je sam javil redarstvu.

— **Dunajski jubilejni izprevod** že kažejo berolinska kinematografska podjetja. Prve kinematografske predstave so bile v Berlinu že takoj drugi dan po sprevodu na Dunaju. Kinematografske slike so izvršili pred vožnjo z Dunaja v Berlin.

— **Čini gospodov »regnicolov«**. Trgovina s sužnj. Te dni je bil uvrščen med inserate »Piccola« sledeči mali oglaš: »Išče se okoli dvajset deklic za delavke v predilnici v Litiji. Zahteva se delavsko knjigo. Vožnja brezplačna. Delo je lahko in ni naporno; z istim si more vsaka po svoji zmožnosti zaslužiti 10-20 K na teden. Vsaka deklica dobi posteljo in omaro. Nadziranje s strani rodbin ali nun. Obrniti se je na Luko De M. ... v gostilni »All' Abbondanza«, via G. Carducci 22, I. nadst. — Ta krasni oglaš je bil uvrščen tudi nekoliko dni poprej v »Piccolu«, in izmed devoterice ubogih, deloželnih in lahkovernih deklet se je predstavila Luki De M., regnicolu, tudi dvajsetletna Ana Pertič, stanujoča v ulici Tesa št. 16. Pogajala sta se. De M. ji je obljubil prsto vožnjo tja in nazaj — to zadnje za slučaj, da bi lastnikom litijske predilnice Schwarz, Lublin & Co. ne prišla omenjena delavka po 48-urni poskušnji —, dobro posteljo, najboljšo jed in izvrstno mezdo. Dekla je odpotovala s polnim zaupanjem. Vožni listek ji je izročil De M. Skupaj z njo je odpotovalo tudi onih drugih devet deklet. De M. je spremil vse o Litijo. In sedaj je prišlo razočaranje! Ko so dospole ob 5. in pol uri zv. v Litijo, jih je večkrat omenjeni »regnicolo« spravil v neko napol podrto kajžo, v podstrešju katere sta jim bila določena za ležišče dva umazana brloga, po pet v vsako sobo. Omara je bila — neka kišta, v katero so imele pravit svoje culice. Povsod nesnaga in mršesje. Ob 8. uri so dobile večerjo, katere se niti najbolj lačna mačka ne bi bila dotaknila. — Ako hočete jesti, je rekel oni negrijer — morate delati tri dni, in potem zaprosimo gosposdarje za predujem kake kronice. — Pertičeva je delala osem ur, in uvidevši, da ne more vztrajati in da je bila grdo ovarana, se je hotela povrniti, ali denarja ni imela. Zaprošila je torej potrebno od svojih »gospodarjev«. Ti so ji dali nekaj denarja, ali pridržali so si culico ubogega dekleta v zastavo. Šla je v Ljubljano pet ur peš. Potem je iz Ljubljane prišla v Trst z železnico. Culica je še v roki gosposdarjev. Tako so storile še tri dekline, ki so bile radi farbanja onega »regnicola« speljane na led. — Bodi to drugim lahkovernim dekletom za izgled. Slišimo, da se to udinjanje nadaljuje. Caveant consules!

Stajerske novice.

Š **Slovensko katoliško akademsko tehnično društvo »Zarja«** v Gradcu priredi dne 20. t. m. ob osmih zvečer pri »Zeleni Stajerski« tretji redni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. čitanje zapisnika bratskega društva »Danice«; 3. poročilo odbora; 4. volitev preglednikov; 5. slučajnosti.

Š **Stoletnico celjske gimnazije** bodo torej obhajali celjski Nemci in vsenemški gimnazijski profesorji v soboto v mestnem gledališču celjskem. Ne le, da je za slovensko dijaštvo in profesorstvo naravnost žaljivo, da mora prisostvovati slavnosti v onih prostorih, kjer so razne potujoče šmire že nešteto krat žalile Slovence in so jim celjski heilovci, kateri se bodo gotovo slavnosti udeležili, hrupno ploskali, se slavno ravnateljstvo ni oziralo na to, da je dobra tretjina dijakov slovenska (na višji gimnaziji celo polovica) in ni sprejelo v program niti ene slovenske točke. To je brezobzirnost in netaktnost, da ne rabimo še hujših izrazov, katere bi takšno postopanje pravzaprav pošteno zaslužilo.

Š **Stajersko vino v Siamu**. Inženirju Tratniku, sinu mariborskega meščana Tratnika, so poslali iz Celja v daljni Siam v Aziji domačega stajerskega vina. Kakor poroča »D. W.«, je vino dolgo vožnjo srečno prestalo. Vozilo se je pa od novembra 1907 do srede aprila 1908.

Š **Smrt mučenika**. V graški občnišnici je umrl v 31. letu svoje starosti v Mariboru splošno znani gozdarski adjunkt Leopold Zeckl, ki je bil leta 1900 gozdarski adjunkt v Totisu pri Komornu. Takrat je napadlo 32 cigánov gozdarsko hišo v Totisu, umorilo je gozdarja in njegovo rodbino ter po hudem odporu premagalo tudi Zeckla, ki je v obrambi ustrelil dva cigána, več cigánov pa ranil. Zeckl je bil ustreljen v glavo ter so cigani ranjenemu Zecklu na nogah odrezali nohte ter ga obesili na neko drevo. Končno so mu cigani odrezali še obe ušesi in jezik in mu zlomili prsno okostje. V tem hipu je pri-

letelo na pomoč enajst orožnikov, od katerih so cigani pet orožnikov ustrelili. Še živega Zeckla so orožniki rešili iz ciganskih rok. Revez je živel obupno življenje, dokler ga ni sedaj smrt rešila mučeniškega življenja.

Š **Vlomilci** so hoteli vlomiti v blagajno grofice Alberti v Mariboru, a so bili pravočasno preopedeni.

Š **Poročil** se je davčni oficijal Otmar Meglič v Feldbachu z gđeno. pl. Cham, hčerko gozdarja v Neubergu.

Š **V pokoj** je stopil davčni upravitelj M. Wondrasek v Celju.

Ljubljanske novice.

Morilec dekana Erjavca v preiskovalnem zaporu ljubljanskega deželnega sodišča.

Dne 17. t. m. ob pol 12. ponoči so pripeljali morilca vipavskega dekana Erjavca v preiskovalni zapor ljubljanskega deželnega sodišča. Roparskega morilca bo namreč sodilo ljubljansko porotno sodišče. Ker je morilec tudi oropal rajnega dekana, ga zadene smrtna kazen na vislicah, če potrdijo porotniki vsaj z dvotretjinsko večino glasov vprašanje o roparskem umoru. Ko bi se šlo le za dekanov roparski umor, bi prišel Pangerc že pred prihodnje porotno zasedanje, a ker je tudi osumljen, da je umoril tržaške kočijaže, je mogoče, da se preiskava zavleče. Pangerc namreč taji, da bi bil on umoril kočijaže, a se le pomenljivo smehlja, če se ga vpraša za umor kočijažev. Ker je pa precej indicij za ta čin, se najbrže zavleče preiskava. Pokazali so namreč Pangercovo fotografijo osebam, ki so videle Vidavovega morilca. Vse so izjavile, da je Pangerc morilec zelo podoben. Fotografija je stara poldrugo leto. Gotovo je že zdaj, da konfrontirajo Pangerc z dotičnimi pričami. Takrat se pokaže, če je opravičen njihov sum. Pozna se mu že na obrazu, da je užival življenje in se globoko potopil v tržaškem močvirnem blatu. Pangerc navidezno bolelo in izgleda, kakor da ima jetiko. Obtožbo proti Pangercu bo zastopal državni pravdnik Trenz sam, ki ima poročila o vipavskem sodnem okraju.

lj **Procesije sv. Rešnjega Telesa** so se vršile včeraj ob najkрасnejšem vremenu. V stolnici je vodil procesijo prevz. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Procesije v stolnici se je udeležila šolska mladina vseh državnih in pa Mahrovega zavoda in učenci I. mestne deške ljudske šole. Pod zastavo S. K. S. Z. so vzbujale pozornost članice v lepih narodnih nošah. Pod zastavo kat. društva rokodelskih pomočnikov je šlo lepo število rokodelskih mojstrov, društveniki-pomočniki so se pa, kakor sodimo, polnoštevilno udeležili procesije. Pod zastavo kat. mladeniškega društva je bila združena nadebudna rokodelska mladina. Nadalje smo opazili načelnštva in uradništvo Zadrugne, Gosposdarske in Mlekarske zveze, Ljudske posojilnice, Vzajemnega podpornega društva, Obrtne kreditne zadruge in Delavskega stavbnega društva, deželnega glavarja gospoda dvornega svetnika Fr. Sukljeta, zastopnike trgovske in obrtne zbornice. Za Najsvetejšim smo opazili dež. predsednika barona Schwarza in mnogo uradništva. Pri blagoslovih se je streljalo z Grada. — Velika je bila tudi udeležba pri št. peterski in trnovski procesiji.

lj **Vojaška posadka pri procesiji sv. Rešnjega Telesa**. Včerašnje procesije udeležila se je, kakor običajno, tukajšnja posadka na Kongresnem trgu, in sicer razun Belgijcev, ki so pri streljanju v Begunjah nad Cerknico, vsi drugi oddelki: Brambovski polk, štiri baterije topničarstva ter dragonci. Kakor smo čuli, je prišlo ondi dvema prostakoma topničarstva vsled vročine in stisnjene oprave slabo, da sta na tla omahnila in so ju morali v bližnjo vežo spraviti. Vojaški domačega, 17. pešpolka, so bili v službi pri stolni procesiji.

lj **Ljubljanski občinski svet** ima v soboto, 20. t. m., izredno sejo.

lj **Umrl** je Alojzij Koprivnikar, tiskarski strojnik, dne 17. junija, ob pol 5. uri popoldne po dolgi mučni bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti, v 25. letu starosti. Pogreb se je vršil danes, v petek, dne 19. junija, ob 5. uri popoldne. Rajnik se je izučil in služboval, dokler ni bil poklican k vojakom, v »Katoliški tiskarni«. Bil je tih mladenič in jako priljubljen tovarišem. Pri vojaških vajah lansko leto pa se je prehladil in je sedaj za sušico umrl. Časten mu spomin!

lj **Kresovi** se bodo žgali na kresni večer prihodnji tork na dirkališču pod Tivolijem, na Golovcu dva, na Gradu in na Drenikovem vrhu.

lj **Ogenj**. Včeraj popoldne je pogorel v Velikih čolnarskih ulicah kozolec gosp. Jerneja Klemenca. Pogorel je do tal. V kozolecu je bilo 150 centov mrve. Požarna bramba je bila hitro na mestu in delovala

z vso vztrajnostjo, da se ni prijel ogenj sosednih hiš. Pohvalno moramo omeniti tudi dogovore, ki so stražili pri ognju, da se ni zgodila kaka nesreča. Skode ima g. Klemenc 1600 K, zavarovan je bil pa za 1200 K. Kako je nastal ogenj, ni znano.

lj **Na inšpekcijsko popotovanje** je odpotoval podmaršal Karol pl. Lang, poveljnik 28. pehotne divizije v spremstvu stotnika generalnega štaba barona pl. Waldstättna.

lj **V »Union«** so došli z avtomobilom: vojvoda della Grazia, grof in grofica Salm ter grofica Schlick s spremstvom in službenim osebjem.

lj **Na smrt obsojena detomorilka** Marija Križanec pride najbrže še enkrat pred porotnike, ker se je vložila ničnostna pritožba, ki najbrže povzroči, da se razveljavi njena smrtna obsodba in se zaukaže nova razprava. Križančin zagovornik je namreč vložil ničnostno pritožbo, ker baje niso bili vsi porotniki popolnoma zmožni nemščine! Kakor znano, se je vršila porotna obravnava nemško.

lj **Umrovljen** je na lastno prošnjo načelnik c. kr. davčnega urada za mesto Ljubljano, davčni upravitelj gospod Franc Gregorič ter se preseli na svoje posestvo na Brezovici pri Št. Jerneju na Dolenjskem.

lj **Vič-Glince. K posvečenju nove cerkve sv. Antona**. V sredo zvečer je govoril č. g. P. Regalat, frančiškan iz Ljubljane, v novi cerkvi o presv. Rešnjem Telesu, središču našega verskega življenja. — V četrtek popoldne č. g. P. Avgustin, superior na Viču, o načinih češčenja sv. Antona, ki so najbolj razširjeni med ljudstvom. V nedeljo popoldne ob pol 3. uri bo ustanovitev Marijine dekliske družbe na Viču. Prisostvovala bodo Marijine družbe iz Ljubljane, uršulinska in križanska, iz ljubljanske okolice, brezovška in dobrovška. Slavnostni govor bo imel č. g. profesor dr. M. Opeka.

lj **Nadomestni rezervniki 17. pešpolka** se odpeljejo jutri zjutraj ob 7. uri v Kobari, kjer imajo vojaške vaje.

lj **Društvena godba ljubljanskega koncertu** dne 19. t. m. pri kinematografski večerni predstavi »The Elite Biograf« na vrtu hotela »pri Maliču«. Začetek ob 8. uri zvečer.

lj **Opoludansko zvonjenje** se je uvedlo tudi na Gradu, in sicer zvonijo vsako opoldne in zvečer v velikem stolpu.

lj **Nesreča**. Ko je v sredo pri zgradbi Hammerschmidove hiše v Knafljovih ulicah nesel delavec Fran Krmelj, rodом iz Škofje Loke, po odru vrečo cementa, se mu je zmaknila neka deska in je Krmelj padel meter globoko. Pri tem se je na desni roki in rebrih tako poškodoval, da so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

lj **Ponočni izgredi v Novem Vodmatu**. Na notico, objavljeno dne 15. t. m. pod naslovom: »Ponočni izgredi so na dnevnem redu v Novem Vodmatu« se nam piše: Izgred, katerega so napravili ponočnjaki v soboto zvečer, je bil izzvan od strani treh civilistov, in sicer je eden teh nekega po cesti idočega prostaka sanitetnega oddelka nadržal s psovko »smrkavi Gefreiter«. Ravno v tem trenutku je šel neki narednik sanitetnega oddelka po cesti domov ter zadel ravno na ta slučaj. Zahteval je ime od dotičnega civilista, kateri mu pa imena ni hotel povedati, marveč ga je vrhutega še s psovkami nadržal. Nato je civilist stekel v stransko ulico, žaljena vožaka pa za njim. V ulici je le-ta civilist na vojaka enkrat iz revolverja ustrelil ter zbežal. Pozneje je pripovedoval v neki gostilni v Novem Vodmatu tam se nahajajočim gostom o tej bravuri ter kazal nabit revolver. Streljal je torej oni civilist, za katerega ime naj orožništvo v Novem Vodmatu poišče. — Tudi se nam poroča, da se v gostilni Peklaj ni vršil pretep.

lj **V hotelu »Seydl«** se vrši 21. t. m., ob 6. uri zvečer shod deželniških uradnikov, pri katerem se bo nanovo ustanovila krajevna skupina »Avstrijskega železniškega uradniškega društva«.

lj **Vola** je vjel predvčerajšnjem posestnik Franc Bricelj iz Štepanjevasi. Vol je zaznamovan s črko K in ga lastnik dobi pri Briceljnu.

Telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 19. junija. V današnji seji drž. zbora je po prečitaniu došlih vlog oglašil se k besedi poslanec Choc ter je k poslovniku omenjal, da ni pravilno, da ob enem z državnim zborom zboruje danes tudi deželni zbor kranjski. Dolžnost predsednikova bi bila, da bi danes ne bil sklical nobene seje. Ne stavlja nobenega predloga, pač pa protestira proti takemu postopanju in zahteva, da se take komplikacije več ne dogode. Predsednik: Ker ni stavljenega predloga, odpade mi dolžnost kaj ukreniti. Omenjam pa, da imajo deželni poslanci s

Kranjskega, ki so ob enem državni poslanci, dopust in je torej formalna stvar v redu. Nato prične zbornica debato o proračunu. Govori poslanec Mandič.

VSEUČILIŠKI ŠTRAJK IN REKTORJI.

Dunaj, 19. junija. Na tehniški visoki šoli, kjer bi se danes imela pričeti predavanja, je rektor odredil, da se predavanja prične v ponedeljek.

Dunaj, 19. junija. Vsi tukajšnji rektorji so naznanili, da se prično predavanja zopet prihodnji ponedeljek. Danes stopijo rektorji v zvezo z dijaštvom, da poizkusijo mirnim potom poravnati štrajk. V ponedeljek izdajo rektorji izjavo, da bodo akademične oblasti najstrožje postopale proti vsem, ki bi kršili mir.

Praga, 19. junija. Stavkujoči visokošolci so se obrnili do inomoških z vprašanjem, ako so dani pogoji, da se stavka konča. Inomoški visokošolci so odgovorili, da se bodo danes ugodno zaključila pogajanja, sicer pa naj visokošolci vztrajajo v stavki.

Inomost, 19. junija. Predavanja na tukajšnji univerzi se v ponedeljek prične. Stavkujoči visokošolci so izdali oklic na stavkujoče visokošolce drugih vseučilišč. V oklicu pravijo, da je trden sklep stavko nadaljevati in da hočejo pokazati, da se njihovim »naprednim« zahtevam mora ugoditi.

Brno, 19. junija. Vsled rektorjevega določila so se danes na češki tehniški zopet pričela predavanja. Stavkujoči dijaki so poizkušali motiti predavanje s petjem, živžganjem, ropotanjem. Na nemški tehniški je mir in ni predavanj. Nemški dijaki čakajo in stavkajo.

DEMONSTRACIJA PROTI RAUCHU.

Zagreb, 19. junija. Med procesijo sv. Rešnjega Telesa se je obnašal občinstvo vzorno. Demonstracije proti Rauchu so šele nastale, ko se je vsedel v kočijo. Poleg kričanja in živžganja so metali na banov voz tudi kamenje. Policija na konjih je obkolila Rauchov voz, da obvaruje bana pred dejanskim napadom. Banova kočija je dirjala po stranskih ulicah v bansko palačo. Demonstrirali so tudi proti podbanu in klicali: »Proč s tiranom!« Policija je zaprla več oseb. Ob 11. dopoldne je nameravala vdreti večja množica v zgornje mesto, kjer stoji banova palača, a je to preprečila policija, ki je razkropila demonstrante.

HRVAŠKA OBSTRUKCIJA V OGRSKEM DRŽ. ZBORU.

Budimpešta, 19. junija. Danes razpravlja ogrski državni zbor o predlogi glede davka na žganje. Hrvatje ji ostro nasprotujejo. Ravnokar govori proti hrv. poslanec, oglašeni je pa še 10 hrvaških protigovornikov. Treba bo nujnega obravnavanja predloge, ker jo sicer Hrvatje popolnoma obstruirajo.

ČASNIKARSKI ŠTRAJK.

Rim, 19. junija. Italijanski časnikarski poročevalci v parlamentu štrajkajo, ker jih je poslanec Santini baje razžalil.

PAMETNI LAHI.

Trst, 19. junija. Graški italijanski akademiki so sklenili, da ne pristopijo »protiklerikalni« zvezi, za katero se posebno vnamajo slovenski liberalni akademiki.

DELEGACIJE.

Dunaj, 19. junija. Delegacije se sklicujejo najbrže v drugi polovici meseca septembra.

SKLICANJE ČEŠKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Praga, 19. junija. Klub čeških agrarnih deželnih poslancev je sklenil brzojavno naprositi Becka, naj se skliče češki deželni zbor v daljše zasedanje.

VELIKE NEVIHTE NA ČEŠKEM IN V NEMČIJI.

Praga, 19. junija. Došlo je mnogo poročil, da so divjali po Češkem viharji in da je napravila toča mnogo škode.

Draždane, 19. junija. Vihar in toča sta napravila veliko škode po vrtilih in polju v draždanski okolici Vihar je malone popolnoma uničil kraljev dvorni vrt. Na ladji »Bastei« je ubila strela krmarja Hempelna.

Kolin, 19. junija. V essenski okolici je grozno divjal vihar. Strela je ubila v Essenu tri delavce, v Starem Essnu pa nekega moža, ki je delal na vrtu.

NAMERAVANA VOŽNJA Z ZRAKOPLOVOM, KI SE VODI.

Friedrichshafen, 19. junija. Grof Zepelin se namerava peljati z zrakoplovom model IV. iz Konstancie ob Reni do Majnca. Med potjo namerava obiskati nekaj večjih mest.

REVOLUCIJA V PERZIJI.

Tebis, 19. junija. Turki so uporabili nemire v Perziji, da so zasedli na meji perzijsko trdnjavo Sjakrinkald.

Za poletno dobo največja izbira damskih plaščev za prah, kril, bluz in oblek za deklice. — Obleke za gospode, dečke in otroke iz tenis-bлага in pralnega blaga. — Čudovito nizke cene!

„Angleško skladišče oblek“
O. BERNATOVIĆ 1326 16
Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

KRIZA V SRBIJI.

Belgrad, 19. junija. Mladoradikalci v skupščini obstruirajo.

GENERAL USTRELJEN.

Uralsk, 19. junija. Neznanci so ustrelili kozaškega generala Boroškina.

ZRAKOPLOV GROFA ZEPPELLINA.

Friedrichshaven, 19. junija. Novi zrakoplov grofa Zeppellina se dvigne jutri ter bo plul 24 ur iz Friedrichshavna v Mainz in zopet nazaj.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 19. junija.
Pšenica za oktober 11:60
Rž za okt. 9:60
Koruza za julij 6:93
Oves za okt. 8:56
Koruza za maj l. 1909 6:97
Efektiv: 10 višje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 806.2 m, srednji sračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura na Celziju	Vetrovi	Nebo	Podoba v 24 urah
18	9. sveč	35.8	20.3	sl. jug	jasno	0.0
19	7. s jut.	36.5	18.8	sl. jzah	"	
	2. pop	34.6	26.4	sr. jzah.	obl.	

Srednja včerašnja temp. 22.2°, norm. 18.1°.

Zahvala.

1512

Za vse tolažilne dokaze globokega srčnega sočutja v bolezni kakor tudi smrti našega iskreno ljubljenega sinčka

Ervinčka

kakor tudi darovateljem prekrasnih vencev in vsem, kateri so našega ljubljence v tako polnem številu spremili k zadnjemu počitku, izrekamo tem potom našo najsrčnejšo zahvalo.

Ljubljana, 17. junija 1908.

Globoko žalujoča
rodbina Medica.

Zahvala.

1514

Za izraze najglobljega sočutja ob kruti smrti prečastitega gospoda

Matije Erjavca

častnega kanonika in dekana, kn. šk. duh. svetnika itd.

za častno spremstvo pri pogrebu, ginja petje v cerkvi in ob grobu se podpisani iz srca zahvalujemo vsem udeležencem. Zahvaljujemo mil. gospoda prošta Jan. Sajovca za vodstvo pogreba, preč. g. kanon. Andrej Karlina za ginja govori in vse prečastite duhovnike goriške in ljubljanske škofije za tako obilno udeležbo. Prisrčna hvala tudi preblagorodnemu g. c. kr. okr. glavarstva voditelju Franc Schitniku in c. kr. uradnikom iz Postojne in Vipave, gospodu zastop. Zadr. zveze H. Škrliju iz Trsta; visokorodnemu g. grofu Karol Lanthieriju, g. županu Jos. Petrovčiču in občinskemu odboru v Vipavi in Budanjah, spošt. učitelstvu za vodstvo šolske mladine, požarni brambli za vzdrževanje reda, Marijini družbi in k. sl. izobraževalnemu društvu za vence in petje.

Pevskemu društvu Vipavi, društvu Nanos z Goč, k. sl. izobraževalnim društvom iz Šturije, Budanj, iz Ustij in drugim pri pogrebu udeležnim društvom in družbam, dobrim sosedom za prvo pomoč v največji sili in vsem, ki so blagega rajnega spremljali na poti k večnemu počitku.

V Vipavi, 17. junija 1908.

Fr. Gabršek, kaplan.

Žalujoči sorodniki.

Sprejme se takoj

1507 2-2

1 učenec

za trgovino, kateri je pošten in z dobrim spričevalom, kmetskih staršev, pri M. Šbil (Škofu) v Mokronogu.

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh gostilnah! — Zahtevajte „Slovenca“ na kolodvorih!

Gospodična,

ki se je vadila gospodinjstva v dobrem zavodu, s primerno šolsko izobrazbo, želi službe v kakem župnišču kot **sobarica in pomočnica kuharici**. — Naslov pove uprava „Slovenca“.

1513 2-1

= Prodaja = posestva

se vrši **26. t. m.** dražbenim potom pri **c. kr. okrajni sodnji v Ljubljani** soba št. 16. Posestvo je pripravno za kovače, kolarje in mlinarje, ker zraven spada vodna moč.

Poizve se pri **M. Barle** v Preski, pošta Medvode.

1511 2-1

Proda se tabernakelj

v renesančnem slogu, delo mojstra Vurnika.

Župni urad v Stopičah.

1445 5-4

Najboljše izvorno, dvojno vležano

prazdroj (Urquell) in črno pivo (Bockbier)

645 90-28

iz meščanske budjeviške pivovarne se toči

v Sodnijskih ulicah 4 in na Rimski cesti 5.

Dobi se tudi **pristni domači šampanjec.**

Moderne srajce za gospode

spodnje hlače, spalne srajce, ovratniki, zapestnice, naprsniki, nogavice, naramnice, kravate, gumba, žepne rute, vedno v največji izbiri pri

P. Magdič, Ljubljana, Prežernove ulice šte. 7.

766 1 e

Zakaj v tujini iskati, Če najboljše pred pragom leži.

1401 20-3

Planinškova pražena kava

se je vpeljala v kratkem času širom sveta.

In zakaj???

Ker je najfinjša kakovosti; zato priljubljena.
Ker je strokovno potom vročega zraka pražena; zato fino aromatična.
Ker je prosta nezrelih in nezdravih zrn; zato zdravju neškodljiva.
Ker je **najizdatnejša** zato **najcenejša**.

Prva ljubljanska velika žgalnica kave

Karel Planinšek

Ljubljana, Dunajska cesta, nasproti kavarne Evrope.

Podružnica

w Spljetu.

Delniška glavnica
11 K 2,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

prilporeča

promese na **dun. komunalne srečke** po K 15 1/2. Zrebanje 1. julija. Glavni dobitok K 400.000.

promese na **kreditne srečke** po K 18. Zrebanje dne 1. julija. Glavni dobitok K 300.000.

Obe promesi skupno **12 K 32.**

sprejema **vloge na knjižice in na tekoči račun** ter je obrestuje po **4 1/2 %**

Podružnica

w Celovcu.

Rezervni fond
11 K 200.000.

„Lepa družba“

Zdaj ni nobenega dvoma več, da je cesar ob priliki slovesne otvoritve otroškove postaje v Währingu dr. Marchet povedal par bridkih o razmerah na avstrijskih vseučiliščih. Oficijsko se nič ne dementira, temveč le nekoliko omiljuje, kar je cesar dejal. »Kritično se je izrazil o vseučiliški aferi,« s tem tolaži dr. Marchet svoje prijatelje, vseučiliške rektorje. Resnica pa je ta, da je cesar rektorje označil z ne posebno laskavim primkom: »Eine nette Gesellschaft«. Lepa družba, ki, namesto da bi napravila na vseučiliščih red, povzroča in neti še nadaljne nemire — to je bil smisel cesarjevih besed in tako se tudi kolportirajo po zbornici.

Kaj pa so storili avstrijski rektorji, ko so od najvišjega mesta slišali tako ostro kritiko svojega delovanja? Ali so morda izjavili, da je svoboda znanosti v nevarnosti in da zato odstopijo? Cesar je odločno posegel v vseučiliško afero in dr. Marchet opozoril, kaj je njegova dolžnost. Po cesarjevih besedah spricho vpliva, s katerim pri nas razpolaga krona, ni bilo nobenega dvoma več, da bodo rektorji in svobodomiselniki dijaki morali kapitulirati. Pričakovati bi bilo, da se bodo rektorji zdaj z vso vneto zavzeli za svobodo znanosti. Proti nunciju Granito di Belmonte se je ves liberalni tabor vzdignil kot en mož, ko pa je cesar posegel vmes, pa svobodomiselniki junaki — molče. Tu se vidi, koliko je vredna fraza o svobodi znanosti! Vsi rektorji so se zdaj poskrili in pustili na cedilu dijake, katere so sami nahujskali za štrajk. Wahrunda in svobodno znanost.

Wahrund v Inomostu ne bo več predaval! Svobodomiselniki so torej pogoreli. Dokazalo se jim je, da je pač znanost svobodna, da pa nihče v katoliški Avstriji ne sme pod krinko znanosti žaliti verskega čustva ljudstva. Da gre Wahrund v Prago za profesorja cerkvenega prava, to za svobodomiselnice ni nobena pridobitev, kajti njih zahteva je bila in je še ta, da mora Wahrund v Inomostu ostati krščanskim socialcem vkljub. Pod to devizo dijaki tudi štrajkajo.

Sicer pa ni še gotovo, ali bo šla vsa zadeva tako gladko, kot si jo predstavlja Marchet. Kaj bodo katoliški krogi na Češkem dejali?

Tisti, ki bodo plačali račun za kozlarjeve rektorje, za omahljivost Marchetovo in za hrupljanje judovskega časopisja, so ubogi dijaki. Ako ne prenehajo s štrajkom, bodo izgubili semester. In če štrajkajo še dva semestra, uspeha nobenega ne bodo dosegli, to je gotovo. Rektorji so jih zapustili, ne stojijo več z njimi; obsojajo danes, kar so včeraj na ves glas odobraval, nemške svobodomiselnice stranke so dijake zatajile, ker so uvidele, da treba zadevo rešiti pametnim, kompromisnim potom; kdo še ostane? — Masaryk in »N. Fr. Presse«! Te dve dični prikazni, zagriženi in omejeni hujška Masaryk, katerega je v sredo v parlamentu strahovito zdelal krščanski socialec Waldner — in judovsko glasilo, ki nima nobenega vpliva in nič moči. Masaryk in Moriz Benedikt bosta zdaj šla za svobodomiselnice dijake v boj — brez upa zmage. Kakšna razcapana vojska! Kako hudo se nam smili! »Eine nette Gesellschaft.«

Tako se ne dela za povzdigo tujkega prometa.

Krasna je naša Gorenjska. Med skritimi zakladi naše Gorenjske se pa odlikuje Jelovca, ki je po večini last verskega zaklada in jo upravljajo gozdarske oblasti. Lepa je Jelovca, ki se razprostira pod Ratitovec do Bleda in do Bohinjske Bistrice. Znana pa Jelovca širšemu svetu ni, kakor tudi nista dosti znana Ratitovec in Bleguš, na katera lahko zlezeš, dasi nisi tak hribolazec, ki ljubiš le taka pota in steze, na katerih si naišče z lomljenimi stopami. Pota in steze po Jelovci niso bila zaznamovana dolgo časa.

Da se seznani širši svet s krasotami Jelovce, se je ustanovila v Selcih podružnica »Slovenskega planinskega društva«. Svoičas je podružnično predstvedstvo prosilo gozdarsko oblast v Radovljici, da bi smelo zaznamovati pot s Šteng v Bohinjski dolini ob novi Bohinjski železnici v Dražgoše. Odgovora pa le ni bilo. Ko je čakal predsednik tri mesece na rešitev, si je mislil, a je stvar rešena in je zaznamoval pot s Šteng v Dražgoše. Gozdarska oblast je bila pa tako brezobzirna, da je

dala odstraniti znamenja in celo napisno desko. Čez dolgih deset mesecev je pa odposlalo milostno podružničnemu predstvedstvu na slovensko prošnjo nemško rešitev, da zaznamovanje ni bilo pravilno, ker se še ni dovolilo, a da smejo znamenja ostati. Posredoval je namreč že prej pri poljedelskem ministrstvu zaradi odstranitve znamenj državni in deželni poslanec Pogacnik.

Ko bi ne bila stvar tako resna, bi se lahko norčevali iz radovljiške gozdarske oblasti. Odstranjenje znamenj je res napredno od oblasti v času, ko naglašajo ministri potrebo, da se dvigne ptujski promet. Priprosti kmetiči, kakor n. pr. stara korenina davški Jemc, sami zaznamujejo pota, gozdarska oblast pa pusti uničevati znamenja in celo napisno desko! To je tak škandal, da morebiti ne dobimo sličnega v kulturnem svetu.

Nečuvstvo izzivanje je pa, da se upa radovljiška gozdarska oblast reševati slovenske vloge nemško. Naj bi se to zgodilo na Češkem, nastane revolucija. Najodločneje obsojamo drzno izzivanje in preziranje slovensčine po radovljiškem gozdarskem oblastvu. Poskrbeli pa smo že tudi vse, da pride stvar v razgovor v državnem zboru. Goriško gozdarsko ravnateljstvo in radovljiška gozdarska oblast naj si pa zapomnita, da takega preziranja slovensčine na Kranjskem ne trpimo, in jih že še navadimo, da bodo odgovarjali na slovenske vloge slovensko.

AVSTRO-OGRSKA.

Državni zbor.

Dne 17. t. m. je minulo eno leto, kar se je sešla ljudska zbornica. Oblednice se spominja kršč. soc. posl. Miklas, ki naglašja potrebo, da se izpremeni poslovnik. Govori o šolstvu in naglašja potrebo, da mora biti pouk po deželi drugače urejen kakor po mestih. Z ozirom na politični položaj pravi, da reši avstrijsko vprašanje le vladarjeva beseda. Dr. Stumpf naglašja, da je blamiral Wahrund avstrijske učenjake. Zahteva enakopravnost za vse vseučilišnike. Walcher je pa neusmiljeno izdelal dr. Masaryka. Dokazal mu je, da ponareja citate in govori o katoliškem bogoslovju, ki ga prav nič ne pozna. Protestantski učenjak Naumann je pojasnil katoličanom, kakšen da je Wahrund.

Zbornica bo zborovala najbrže do 15. julija, ker hoče vlada še rešiti vsaj praznično postavlo o povišanju davka na žgani in zvišati plače državnim in službenim državnih železnic.

Tržaški deželni zbor.

Danes je zgodovinsko važna seja tržaškega deželnega zbora, ki, pač brez daljše debate, sprejme novi volivni red, kakor ga je predložila vlada, z izpremembami, ki jih je sklenil ustavni osek. Ker je vlada vse te izpremembe odobrila, smemo pričakovati, da zadobi novi zakon takoj najvišjo sankcijo. Sedanji volivni red je v veljavi od leta 1850 in je bil pač že skrajni čas, da se Trst tudi na tem polju modernizira.

Cesar

se poda koncem tekočega meseca v Isl, kjer ostane do 8. septembra. Nato potuje na Južno Ogrsko, na graščino škofa Horniga, kjer ostane tri dni, nakar se povrne na Dunaj. Vaj v bruškem taboru cesar letos ne nadzoruje.

Zakaj se niso Čehi udeležili jubilejnega izprevida.

Češki listi poročajo: Odbor za jubilejni izprevid je povabil na sodelovanje tudi češki deželni odbor. Poročal je dež. odb. posl. Hermann, ki je predlagal, naj se udeležba odkloni, ker ni sredstev za pokritje stroškov. Deželni odbor je soglasno sklenil, da se ne sodeluje pri jubilejnem izprevidu.

Rauchov odstop. Zagrebško vseučilišče.

»Pokret« poroča, da postane Rauch tajni svetnik, kar pomenja, da kmalu odstopi. Profesorji zagrebškega vseučilišča so prekinili predavanja zaradi pomanjkanja slušateljev. Semester je zaključen.

Demonstracije v Zagrebu.

Po procesiji na Telovo so bile v Zagrebu velike demonstracije. Ko je zapustil Rauch cerkev, so klicali »Abzug!«, piuj! in so ga izžvižgali. Policija na kenjih je potisnila demonstrante na Kaptol, ban se je pa peljal mesto po Jelačićevem trgu skozi staro mesto v svojo palačo. Splošno se je opazilo, da se generali niso udeležili procesije.

Prispojitev Bosne in Hercegovine.

Dr. Josip Frank je nedavno v »Hrv. Pravu« nanizal vrsto člankov o »stari in novi politiki« in v njih med drugim dokazoval, kako da razna znamenja kažejo, da

imamo v bližnji bodočnosti pričakovati prispojitev Bosne in Hercegovine avstro-ogrski monarhiji. Na to odgovarja dunajski »Vaterland«, ki pravi, da se mu je z merodajne strani izjavilo, da je izvajanje in sklepanje hrvatskega politika decela napačno. Danes in jutri ravnotako ne more biti govora o aneksiji Bosne in Hercegovine, kakor v prešli letih. Avstro-Ogrska sama prispojitev ne more izvršiti, mednarodni politični položaj pa ni takšen, da bi se moglo dobiti privolitve veseli. Avstro-Ogrska pa da tudi ne misli na kakšne izpremembe v razmerju do okupiranih dežel. — To izgleda obenem kakor nekaj dementi razlaganju ostrih besed, ki jih je nedavno rabil minister Burian nasproti odposlancem sarajevske pravoslavne cerkvene občine.

AVSTRIJA IN FRANCOSKA.

»Petit Journal« objavlja ob jubileju našega vladarja članek, ki slavi vladarske zmagoštvi našega vladarja. Za evropsko ravnotežje je obstoj Avstro-Ogrske neobhodno potreben. V trozvezi je zastopal Franc Jožef vedno spravljivo stališče. Zato se pridružuje Francoska poklonitvi avstrijskemu cesarju in želi, naj bi še bolj napredovalo prijateljstvo med Francosko in Avstro-Ogrsko. Zadnji stavek je osobito pomenljiv zaradi napetosti, ki vlada zdaj med Nemčijo in novo trozvezo, ki se zdaj snuje med Rusijo, Angleško in Francosko.

IZJAVA NEMŠKEGA CESARJA.

Na doberiškem vojaškem vežbališču je cesar govoril, naj bo armada vedno pripravljena. Ni prekoračil okvira, v katerem govore vladarji. Dementi je razumljiv. Francosko časopisje piše z ozirom na Viljemov govor precej mirno, kar je razumno. Saj je Francozom dobro znano, kako sta jim svobodomiselnost in judovsko hlapčevanje demoralizirala francosko armado.

NAPETOST V BEROLINU.

Položaj v Berlinu je zelo napet. Potrjuje se, da je govoril Viljem v vojnem smislu. Nevoljni so zato, ker so se menjale brzogovorne ob revalskem sestanku med Revalom, Parizom in Rimom. Boje se, da se prične vplivati na dunajski dvor v protinemškem smislu. Nemškega cesarja bodo spremljale ob njegovem popotovanju v Severno morje nemške vojni ladje. Prav nič bi se ne čudili, ako napravi Viljem s svojo armado izprehod v Pariz!

PRUSKE DEŽELNOZBORSKE VOLITVE. — ZMAGA CENTRA.

Izvoljenih je v pruski deželni zbor: 152 konservativcev, 59 svobodnih konservativcev, 64 nacionalnih liberalcev, 28 svobodomiselncev od »Svobodne ljudske stranke«, 8 svobodomiselncev od »Svobodne zveze«, 105 članov katoliškega centra (dozda 94), 15 Poljakov, 6 socialnih demokratov (dozda nobenega), 2 Danca, 3 divjaki.

NEMŠKA CESARICA O POLITIČNEM POLOŽAJU.

Nemška cesarica je te dni poslala evangeliškemu pomožnemu društvu, ki je imelo občni zbor v Berlinu, pismo, ki po mnenju nekaterih listov cika na mednarodni politični položaj, kakor je isti nastal vsled sestanka vladarjev v Revalu. Dotični odstavek cesaričinega lista se glasi: »Resnost časa, vsa tema, ki nas tlači, opominja nas, bolj nego kdaj doslej, da nas morata prešiniti luč in moč evangelija.« — Ta »resnost časa« da je nekaj »pendant« bojevitemu govoru cesarja Viljema na doberiškem vežbališču.

RAZZALJENI ITALIJANSKI ČASNIKARJI.

Poslanec Santini je zaklical časnikarjem, ki so delali nemir med njegovim govorom, da so bojazljivci. Predsednik je dal izprazniti galerije. Časnikarji so se odstranili, ker Santini ni prekal žalitve, in se je nadaljevala seja brez njih. Časnikarji so sklenili, da pozovejo Santinija na dvboj.

HUDA OBTOŽBA.

»Slav. Misao« piše, da so gotovi srbsko-hrvatski večji listi angažirani iz Belgrada in od tam podkupljeni, da pišejo proti črnogorskemu knezu. Imenovani list pravi, da je »Pokret« bolj nego komurkoli znano, da sta dva večja srbsko-hrvatska jugoslovanska lista samo za prvo četrtletje tega leta dobila iz Belgrada 32.000 frankov, da bi se z večjo korajžjo vrgla na sivolasega vladarja bratske države. Bakšiš pa da prejema sploh vsi večji in manjši listi, ki napadajo kneza Nikolo. — To stvar bi trebalo v interesu časti jugoslovanskega tiska pojasniti!

»NOVA DOBA« V SRBIJI.

Dne 12. t. m. je bilo pet let, kar so v Belgradu umorili kralja Aleksandra in

kraljico Drago. Vsi belgrajski listi so se o tej priliki bavili s primerjanjem sedanjega političnega položaja s takratnim ter prišli do zaključka, da je isti danes — mnogo slabši. V Markovi cerkvi je bil o tej priliki parastos (zadušnica). Na groba umorjene kraljeve dvojice je bilo položenih več vencev. Groba še sedaj nimata kamene-nih spomenikov, ampak samo lesena križa.

PAŠICEVA KRIZA.

Pašič je vložil kralju prošnjo za odstop. Vlada ima sicer v skupščini zase večino, kljub temu je pa odstopila, da omogoči skupščini redno delovanje. Seja skupščine 18. t. m. je bila deloma viharina.

IZPREMEMBA ČRNOGORSKE VLADE?

»Pokret« poroča, da Tomanovičeva vlada bržkone pade. To pa je povzročila afera z bombami. Knez Nikola pokliče menda bivšega ministra Popoviča in Laja Vojnoviča zopet v Cetinje. Poslednji da stopi na čelo nove vlade.

TURCIJA ČEDALJE BOLJ ODVISNA OD NEMČIJE.

Turška vlada se pogaja z Nemško banko radi predjuma 200.000 turških funtov, ki jih rabi v delno pokritje makedonskega primanjkljaja iz leta 1905. Ves primanjkljaj znaša 320.000 funtov. Ostanek namerava Turčija pokriti z drugimi operacijami. Pogajanje z Nemško banko bo menda imelo uspeh.

MULEJ HAFID PROGLAŠEN ZA PRAVEGA MAROŠKEGA SULTANA.

Ulemi in tetuanski meščani so proglasili Mulej Hafida za pravega maroškega sultana.

MULEJ HAFID PROTI SVOJEMU TEKMECU.

Mulej Hafid je dal zapreti Bušto ben Bagdadi in njegovega brata. Premoženje je zaplenil.

POLITIŠKI UMORI

so v Rusiji nekaj vsakdanjega. Stvar je moderna. V soboto so napadli teroristi v Blazskem orožniško postajo, ustrelili tri orožnike in oprostili jetnike. Teroristi so umorili v Varšavi voditelja »Zveze ruskih ljudi«, drž. pravdnika Jurjeva.

MAROKO.

Mulej Hafidovi vojniki so suvali vjeta francoska inštruktorja s puškinimi kopiti. Guverner je preprečil, da nista bila umorjena. Položaj Evropecev v Elksaru je kritičen. »Petit Parisien« poroča, da francoska vlada ne bo podpirala nobenega tekmece za maroški sultanat. Tekmece naj sama izvojujeta boj. Mulej Hafida prizna Francoska, če to store tudi ostale algerijske velevlasti. Mulej Hafid je pisal poslaništvom, naj se povrnejo Evropeci in konzuli v Fez. Anfolški kajd se je izjavil za Mulej Hafida.

PERZIJSKA PROTIŠAHA.

Perzijski revolucionarji so proglasili za protišaha princa Bali es Saltane, drugi protišah je pa Sili es Saltane.

REVOLUCIJA V PERZIJ.

V Perziji vedno bolj narašča revolucionarni gibanje. Nemiri se širijo po vseh provincih. Na dnevnem redu so napadi, ropi, umori in plenjenje. Gibanje je naperjeno proti šahu.

Otroško varstvo.

(Konec.)

Proti npravnosti in šolski disciplini je grešila 11letna deklica, učenka tukajšnje c. kr. rudniške ljudske šole, in bati se je bilo, da npravo čisto propade, da je dobila sredstva v dobavo slaščic, se ni bala krasti, še več, vkljub svoji nežni mladosti je kazala nagnjenje k nenravnim dejanjem. Temu pa ni bil njen vzrok. Kajti on je vdovec in ker je ruder, je čez dan na delu zunaj hiše. Zaradi tega nimaje njegovi štirje nedorasli otroci čez dan nobenega nadzorstva in tako se je zgodilo, da je zašla deklica na kriva pota.

Za njo se je zavzel najprej sirotinski svet mesta Idrije. Sporazumno z vodstvom dekliske ljudske šole je sklenil, spraviti deklico v grofice Lichtenurnove deklisko sirotišnico v Ljubljani, poprej pa jo odtegniti očetovemu nadzorstvu in jo odati v varstvo izkušene skrbnice. To se je takoj zgodilo. Obenem se je oprostila deklica šolskega obiska in šolska voditeljica gđna M. Kavčič je z lastno ji pridnostjo prevzela nalogo, da je trikrat na teden privatno podučevala deklico.

Vsi ti ukrepi sirotinskega sveta so bili povsem upravičeni. Zakaj če bi bila deklica nadalje obiskovala šolo, bi bila prav lahko pokvarila svoje sošolke. Pri deželnem sodišču v Ljubljani se je bila namreč

vršila kazenska obravnava proti fantu, ki je bil učinil na deklici nenravno dejanje. K obravnavi je bila povabljen i ona kot priča. Gotovo bi otročja ravednost sošolk, ki so o njenih tatvinah že nekaj slišale, želela od deklice natančnejšega poročila o obravnavi, in odgovori deklice bi bili gotovo kvarljivo vplivali na celi razred.

Posrečilo se je tedaj, spraviti deklico v omenjeni zavod. K mesečnim stroškom po 20 K prispeva njen oče po 5 K, ostalih 15 K pa daje društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb.

V sledečem omenjam tipičen slučaj npravne propalosti mladoletnega, kakor se čestokrat pripeti na deželi.

Deželno sodišče v Ljubljani je obsodilo 15 letnega dečka zaradi tatvine v dva meseca ječe. Po predpisu, da morajo kazenska sodišča naznaniti obsodbe nedoletnih varstveni oblasti, da ta ukrene potrebne korake, je omenjeni sodni dvor poslal okrajnemu sodišču v Škofji Loki naznanilo o tem; v preiskovalnih spisih je bila namreč označena kot rojstni kraj dečka in bivališče njegovega otroka vas Oselica v okraju škofjeloškem. A po približno enem mesecu je izvedelo omenjeno sodišče, da se nahaja njegov oče že tri leta v idrijskem okraju v žirovski občini. Mož, poklican k okrajnemu sodišču v Idrijo, da pove kaj o svojem sinu, se je odzval povabilu šele, ko se mu je zagrozilo s kaznijo. Takoj se mu je poznalo, da je alkoholik. Skoro neverjetno pa je, kar je pravil. Po navadi alkoholikov je pripovedoval z jokojočim glasom in solzečimi se očmi, da ga je sin zapustil že pred tremi leti in da od takrat ni več nič o njem zvedel. Prav veseli ga, da čuje zopet o sinu. Bil je tako ginjen, da se je začel neusmiljeno jokati. Kmalu pa je njegovo očetovsko veselje zagrenilo sodišče s tem, da mu je odvzelo očetovsko oblast in postavilo sinu varuha.

Dečkova mati je bila umrla pred leti. Vsled očetove pijanosti in pomanjkanja nadzorstva se je zgodilo, da se je udal fant vlačugarstvu in da se je, čeprav še v šoloobvezni starosti, potikal od kraja do kraja.

Ko se je zaslíšaval o njem njegov oče, je bil deček že prestal kazen. Noben, njegov oče seve tudi ne, ni vedel, kam se je podal potem fant. Orožnikom šele se je posrečilo, ga nekoč iztakniti, ter so ga pripeljali v Žire, v bivališče njegovega očeta, kjer se je postavil pod strogo nadzorstvo in uđinil pri nekem kmetu. Ker se je zbral kot varuh njegov jako sposoben in odločen mož, se je nadejati, da se bo deček obvaroval pred nadaljnjimi pregreški in da bo postal pošten človek, zlasti zato, ker je fant zelo vzprejemljiv za dobre svete, dobrega srca in ubogljiv, kakor so navadno otroci alkoholikov.

Zanimiv pa je ta slučaj, ker osvetljuje nedostatek ljudskošolske uprave. Vprašati moramo namreč: Kako se je mogel deček, ki je bil vendar šoloobvezen, odtegniti nadzorstvu šolske oblasti v času, ko je zapustil očeta? Saj bi bila morala omenjena oblast zapaziti, da manjka deček, in bi bila morala o tem poizvedovati. Gotovo; pomisliti pa moramo, da je fant utekel očetu ravno v času, ko se je poslednji preseljeval iz ene občine v drugo. Oče je poprej stanoval v Oselici, torej v drugi občini in drugem sodnem okraju. Njegov sin je obiskoval tu ljudsko šolo. Ko pa se je oče preselil v drugi šolski okraj, se ni bilo treba šolskemu vodstvu v Oselici brigati za šolski obisk njegovega sina. Šolska oblast v Žireh, kamor se je preselila družina, pa se za šolo obveznega fanta ni mogla zanimati, ker sploh ni vedela, da se nahaja fant v njenem okraju, saj ji ni nihče ničesar o tem naznanil!

Splošno tožijo vsa šolska vodstva o tem, da nimajo nikakih predpisov, ki bi omogočili nadzorovanje šolskega obiska otrok v slučaju, če se ti oziroma njih stariši presele v drugo šolsko občino. Dozdaj ni nobene naredbe, ki bi naročala šolskemu

vodstvu, da naznani izstop učenca šoli tiste občine, v katero se otrok stalno preseli.

Društvo smatra kot eno svojih prvih dolžnosti, da pazi na tiste mladoletne, ki so se na katerikoli način pregrešili zoper družabni red. Take vzame društvo pod svoje zaščito na ta način, da poišče v njih najbližji okolici zaupne osebe v to svrhu, da nadzorujejo varovance in od časa do časa poročajo društvu o njih obnašanju. Tako se prispeva k bodočemu institutu nadzorstva, ki se bo ustvaril po zakonskem načrtu, tikačjem sekazenskopravnega postopka in kazenskopravnega varstva mladoletnih, katerega je predložila vlada gosposki zbornici. Ta institut bi se porabil pri pogojnem popustu kazni in pogojnem izpustu, bodisi tako, da se ne bi kazen, določena mladoletnemu, takoj izvršila, temveč se dovolil rok, v katerem se bi obsojenec poboljšal; bodisi da bi se kaznjene, ki bi prestal dve tretjini kazni, pogojno izpustil. Če bi v roku, ki bi bil določen v poboljšanje, pokazalo nadzorovanje, da se je mladoletni zločinec poboljšal, bi odpala kazen oziroma se bi smatrala za prestano; če pa bi v istem roku obsojenec oziroma kaznjene vendar istotako živel, kakor je poprej, ali če se ne bi brigal za ukaze, ki bi se mu jih dalo, bi moral nastopiti kazen, ki se mu je pogojno popustila oziroma iz katere se je pogojno izpustil. Kakor se iz tega razvidi, bo institut nadzorstva zelo važen in dalekosežnega pravnega pomena. Res ni v vladni predlogi omenjeno, da se bo smelo nadzorstvo izročiti društvom za otroško varstvo in mladinsko skrb, ali dvoma ni, da se bo v krajih, kjer obstoje taka društva, moralo posluževati i njihove pomoči.

Otroci se radi zabavajo s tem, da se skrivajo. Vendar pa more taka igra pri danih okoliščinah postati nevarna, zlasti če skuša nedorasel otrok igro praktično porabiti. Tako se je 13leten sinček nekega dñinarja več kot dva meseca tako dobro skrival, da se ga ni moglo najti. Njegovi stariši so prerrevni, da bi mogli poleg sebe rediti še njega; zato je služil deček že od svojega 9. leta naprej pri raznih posestnikih in v raznih občinah, največji del pa v sodnem okraju vrhniškem. Tu je prišel vsled tatvine v preiskovalni zapor, ali vsled mladoletnosti se je kazensko postopanje vstavilo in dne 26. februarja t. l. je bil izpuščen. Koncem marca se je pomudil pri svojem očetu, od tedaj pa je izginil. Vsa poizvedovanja potom policijskega lista za Kranjsko niso imela uspeha. Šele začetkom junija meseca se je deček, naveličavši se brezposelnega pohajanja, sam vrnil k starišem in jim pravil, da se je klatil po ljubljanski okolici. Odslej naprej bo de stal pod zaščito društva.

Kakor je bilo že začetkoma omenjeno, ne pomanjkuje idrijskim delavcem kruha, niti služočim delavcem in provizoristom, niti njih vdovam in otrokom, katerim se izplačuje provizija ravnotako v žitu in v sevé jako mali gotovini. Vendar pa je prehranitev rudarjev iracijonelna in nezadostna. Vzrokov zato najdemo mnogo, a naštevanje vseh bi prekoračilo obseg navadnega sejnega zapisnika. Zlasti pa dobivajo osiroteli otroci tako hrano, da vpliva pogubno na njih telesni in duševni razvoj. Žitni kruh in koruzna polenta jih ohrani baš pred izstradanjem. Mleko, stročji sadovi, krompir itd. se mora kupiti. Osirotelim otrokom pa je to nemogoče, ker ni v hiši toliko gotovine. Zakaj z denarjem, ki ga dobi vdova kot provizijo, plača jedva stanarino, ne more si pa nabaviti drugih potrebščin, n. pr. obleko, perilo, obutev itd. Kako naj bi pač mogla revna in večinoma bolelna vdova z dvema ali več nedoraslimi otroci ob proviziji mesečnih 5 ali v najboljšem slučaju 7 K, ki jih dobi poleg žita v gotovini, izhajati tako, da bi pokrila vse stroške za življenje? Postranski zaslužek dobi le s pletenjem čipk, kar je domača industrija v cellem sodnem okraju idrijskem. Toda ta za-

služek je prav mal. Da se zasluži povprečno 60 vin. na dan, se mora delati naporno pozno v noč. Zaradi tega se večina tistih, ki prosijo društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb materielnih podpor za vzgajanje otrok, rudarske vdove, ki brez potrebne pomoči ne morejo na noben način oskrbovati in odgajati otrok.

Izmed mnogo slučajev, ki jasno kažejo bedo osirotelih rudarskih otrok, omenimo v naslednjem le dva.

Provizija rudarske vdove znaša mesečno 6 K 40 vin. v gotovini, 17-5 l pšenice, 35-5 l rži, 10 l koruze in letno 4 m³ drv. Vdova pa mora skrbeti za tri otroke v starosti od 6, 9 in 13 let. Najmlajši teh otrok, šestleten deček, je zaostal v rasti in je od svojega rojstva bolan na neozdravljivi bolezní, na kostni tuberkulozi. Na njegovem telesu so vedno odprta mesta, iz katerih teče gnoj, in tako se prikazujejo kostni deli, ki se ločijo vsled grozne bolezni od mesa. Premikati se ne more, hoditi sploh ne zna, zato mora ležati. In tako leži poleti in pozimi na peči ali ob nji. Tu je tudi edini prostorček zanj, kajti v mali sobici, v kateri se nahajate dve postelji in dve ponočnim omaricam podobni mizi, pri katerih pleteta mati in 13letna hči čipke, ni drugega prostora za reveža. Družina se hrani z žitnim kruhom in s »podmetnico«, ki ni drugega nego koruza, kuhana v vodi sami. Druga dva otroka obiskujeta ljudsko šolo, toda 13letna deklica mora tudi pri pletenju čipk pridno pomagati svoji materi, zlasti odkar se ji je vsled dobljene poškodbe moral odstraniti potom operacije srednji prst na desni roki.

Drugi ravno tako žalosten slučaj je ta:

V letu 1901. se je stavila žena nekega rudarja vsled blaznosti pod skrbstvo. Kakor so pokazala poprejšnja poizvedovanja, ni bila bolezen podedovana, pač pa se je udajal mož umobolne žene preveč pijači. Po smrti moževi se je izvedelo, da je bilo vzrok ženini blaznosti pomanjkanje in skrb za vsakdanji kruh, kar vse je bil zakrivil mož s svojim pijančevanjem. V letu 1903 je umrl mož, zapustil s pomilovanja vredno vdovo še pet otrok, kojih štiri v starosti 7, 9, 10 in 12 let obiskujejo šolo, 15letna hčerka pa si služi kruh kot služkinja. Bolezen žene se je sicer toliko zboljšala, da more opravljati hišna dela ter skrbeti za svoje otroke, vendar pa se je bati, da jo vnovič napade bolezen, kajti vdova se nahaja v najhušji bedi. Zaradi tega se je naročilo varuhu oziroma skrbniku in dotični sirotinski materi, da najskrbnejše nadzorujejo družino. Vdova dobiva od rudniškega ravnateljstva provizijo v tistem znesku, kakor v prvem slučaju omenjena vdova. Da pomnoži tedaj svoj mali dohodek, mora prati po tujih hišah. Cela družina, ki se živi večinoma le od »podmetnice«, stanuje zgnetena v eni sami sobi, v kateri se nahaja le ena postelja, ena miza in nekaj stolov.

Da olajša trpljenje omenjenih družin, jim daje naše društvo mesečne podpore. Otroku, ki leži bolan na neozdravljivi bolezni, bi se pač znatno pomagalo, če bi se spravil v kak zavod za take bolnike; ali kje naj najdemo tak zavod? Bolnišnice, ki so na razpolago, služijo drugim namenom, nečejo vsprejeti neozdravljivo bolnih. — Zato pozdravlja društvo z veseljem vest, da je sklenila »Kranjska hranilnica«, ustanoviti povodom cesarjeve 60-letnice zavod za neozdravljivo bolne in da je že kupila za to zgradbo potrebni svet. Upajmo, da se v tem zavodu ustanovi poseben oddelek za neozdravljivo bolne otroke; bolnikov v njem ne bo manjkalo, saj jih bo Idrija sama pošiljala v precejšnjem številu.

Med varovance našega društva spadajo tudi nezakonski otroci, ki se nahajajo v cellem sodnem okraju in potrebujejo ravno tako nadzorovanja, kakor osiroteli rudarski otroci. Skoro vsi nezakonski otroci se rode v nepremožnih slojih. Mati je čipkarica ali dekla, oče navadno delavec. Noben izmed obeh pa ne skrbi za-

dstno za otroka. Mati stori sicer, kolikor more, a v času, ko mora negovati novorojenca, ne more opravljati poprejšnjega dela in zato ne zasluži toliko, da bi iz svojih sredstev zadostno skrbela za otroka. Nezakonski oče se pa navadno odtegne svoji dolžnosti, plačevati za otroka obroke preživnine. Kajti če je rokodelec ali delavec, se oddalji: odtod, in vsi koraki, ki jih napravi varstvena oblast v to svrhu, da se ugotovi četovstvo in določi preživnina, so brezuspešni, zakaj oče ubeži v inozemstvo ali se skriva na drug način. Drugače, a nič boljše je, če je nezakonski oče rudar. Vsi pri c. kr. rudniku uslužbeni rudarji se nahajajo v trajnem službenem razmerju, kar sledi iz tega, da služijo dolgo vrsto let ter se njih meзда in provizija ravna po službeni dobi. Na službene prejemke v trajnem službenem razmerju se nahajajočih uslužbencev je pa po členu IX. št. 10 uvodn. zak. k izvršil. red. in po predpisu zakona z dne 29. aprila 1873. drž. zak. št. 68 oziroma z dne 26. maja 1888. drž. zak. št. 75 moči seči v slučaju izvršbe v izterjanje preživnine le tedaj, ako skupaj znesek istih presega letnih 800 K.

Toliko znaša pri izvršbah radi takozvanih privilegiranih terjatev eksistenčni minimum idrijskega rudarja, ki v mlajših letih niti ne zasluži toliko. Zategadelj so navadno vse izvršbe proti rudarju radi izterjanja preživninskih zahtev brezuspešne. Po zakonskem načrtu pa, ki se je predložil leta 1907. poslanski zbornici, se namerava omenjeni eksistenčni minimum povišati na 950 K! Zdaj bi se pač že enkrat lahko začrtal razloček med navadnim, čeprav stalno nastavljenim delavcem in med takim uslužbencem, čigar službeno delo ne zahteva le fizične moči! Načelo, da so vsi državljani pred postavo enaki, se s tem gotovo ne bi kršilo.

K sklepu omenim še nekaj. Ideja mladinskega varstva je v Avstriji kolikor toliko nova. Šele od 1. avstrijskega kongresa za otroško varstvo, ki se je vršil, kakor znano, lani, se je začela širša javnost zanimati za probleme mladinske vzgoje in za uspešen boj proti propalosti mladine; od tega časa dalje podpira tudi zasebna radodarnost živahnejše naloge otroškega varstva in se ustanavljajo mnogobrojna društva za mladinsko skrb. Tako se društva šele razvijajo, in da dobijo trdno podlago, se morajo vsi faktorji posvetiti neumornemu in složnemu delu.

In ravno društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Idrija se stavijo velike težkoče nasproti. Kljub temu, da že ne more doseči svoje naloge, ker ima premalo prispevkov, zakaj večidel obstoje ti le iz prispevkov društvenikov, se vendar deluje — skoro neverjetno je — od gotove strani naravnost proti njemu. Zategadel je nameraval pisec s tem poročilom pokazati, vsakomur jasno, delovanje društva, da tako dokaže ničevnost vseh pomislekov, ki jih imajo nekateri napram društvu. Po očrtanih primerih in po nastopu društva v vseh slučajih spozna lahko vsak trezno misleči, da je društvo potrebno in koristno.

Ravnaje se po plemeniti želji našega milostljivega cesarja, se je ustanovilo društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb za sodni okraj Idrija v letu njegovega jubileja. In nihče, ki misli in čuti plemenito, naj ne bo nasproten temu človekoljubnemu društvu! Že ljubezen do bližnjega zahteva to in, komur je na blagostanju mladine, ta bo to vpošteval. Ravnamo se po geslu: »Viribus unitis«, ki si ga je izbral pred 60 leti cesarski jubilar, da nas spominja sloge in mirnega dela, podpirajmo društvo pri njegovi težki nalogi in v njegovem plemenitem delovanju z združenimi močmi, da se bo razvijalo in razširjalo v prid ubogih otrok idrijskega sodnega okraja!

: Krasni bernhardinci, :

šest tednov stari, so naprodaj pri **Petru Strel v Mokronogu** na Dolenjskem. Cena po dogovoru. 1482 3—3

Podružnice: Praga s menjalnicami: Graben 35, Mala strana, Most. ulica 17, Sadon, Brno, Olška Lopa, Olška Kamenica, Moravski Kumburg, Kolding, Nový Jiřín, Olřava, Svltava la Liberec. Menjalnice na Dunaju: I. Wollzeile 1, II. Faberstrasse 4, III. Ugarstrasse 77 (voge Rennwege), III. L. S. wengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Seiböbrunnstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstr. 32, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 83, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XIX. Hauptstrasse 32.	Menjalnišna doinška družba 45 160 175 „MERCUR“ Dunaj, I. Wollzeile 1 2k= kapital K 20.000.000 Resor. kapital K 8.000.000	Najkulantnejši nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk devis, valut in denarja. Zamenjava in eskomptiranje izdanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.
---	---	---

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

— priporoča svoje izborno pivo. — Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko).

Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

— Pošljatve na dom sprejema restavratel „Narodnega Doma“ g. Kržiřnik (Telefon št. 82.) —